

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

*Факультет № 6
Кафедра соціології та психології*

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Психологічне забезпечення діяльності поліції»
обов'язкових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 №7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 №7

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології (протокол від 15.08.2023 №8).

Розробники:

1. Завідувач кафедри психології та соціології ХНУВС, доктор психологічних наук, професор Євдокімова О.О.
2. Доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук Пономаренко Я.С.

Рецензенти:

1. Професор кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Охріменко І.М.
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 5	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія; Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Навчальний курс 1 Семестр 1 Вид контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 10; Семінарські заняття – 0; Практичні заняття – 20; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 60; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати (тощо) – 1.	заочна форма навчання Лекції – 6; Семінарські заняття – 0; Практичні заняття – 4; Лабораторні заняття – 0; Самостійна робота – 80; Індивідуальні завдання: Курсова робота – Реферати – 1.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологічне забезпечення діяльності поліції»: удосконалення теоретичних та практичних навичок та знань шляхом вивчення здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти загальних та спеціальних психологічних питань професійної діяльності поліції. Реалізація практичної психології в професійній діяльності поліції, а саме, психологічного забезпечення професійної діяльності як системи організаційних і психопрактичних заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності поліції на основі застосування психологічних технологій, мобілізації психологічного потенціалу особистості і службового колективу.

Основні завдання курсу «Психологічне забезпечення діяльності поліції»:

формування у здобувачів системи знань про: психологічні особливості професійної діяльності поліції; умови та чинники забезпечення психологічної безпеки професійної діяльності працівників поліції; психологічну специфіку діяльності психолога в ювенальній превенції. Окрім того, формування вмінь та навичок застосування психотехнологій, а також психопрофілактики у професійній діяльності поліції.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія девіантної поведінки, соціальні та політичні конфлікти, сучасні психологічні практики, основи поліграфічних досліджень, теорія та практика управлінського консалтингу, кримінальна психологія, кадровий менеджмент в поліції, психологія перемовної діяльності та медіації в діяльності поліції.

Очікувані результати навчання: сформовані у здобувачів навички використання отриманих знань у процесі подальшого вивчення фахових дисциплін та майбутньої практичної діяльності. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

знати: основні поняття курсу; психологічну структуру правоохоронної діяльності та зміст її основних компонентів; психологічні особливості різних видів правоохоронної діяльності; зміст роботи психолога, спрямованої на забезпечення правоохоронної діяльності; соціально-психологічну сутність права і правової свідомості як основи професійної діяльності співробітника правоохоронних органів; концептуальні основи та основні функції психологічної служби в правоохоронних органах.

вміти: застосовувати навички системного психологічного аналізу і оцінки ситуацій професійної діяльності; визначати психологічні особливості учасників кримінального процесу; формувати психологічний портрет особистості (правоохоронця; злочинця тощо); працювати з особовим складом правоохоронних органів; застосовувати прийоми та методи психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних умовах; засвоєння; розпізнавати психічні відхилення в поведінці суб'єктів право стосунків; використовувати психологічні знання при застосуванні тактичних прийомів в процесі провадження слідчих та інших процесуальних дій; користуватися методами та методиками психологічного дослідження в правоохоронній практиці.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	I. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та\або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та\або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p> <p>СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.</p> <p>СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.</p>
<p>Програмні результати навчання (РН)</p>	
<p>РН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>РН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>РН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>РН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>РН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>РН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>РН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих</p>	

наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Професійна діяльність поліції: психологічні ракурси.

Предмет психології професійної діяльності. Методи вивчення професійної діяльності. Принципи забезпечення професійної діяльності. Зміст та психологічні особливості професійної діяльності поліції. Організація системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліції. Структурні складові професійно-правової свідомості особистості. Професійна компетентність працівника поліції. Професійна самосвідомість поліцейських. Психологічна культура працівника поліції.

Тема № 2. Психологічна безпека професійної діяльності працівників поліції.

Поняття особистості поліцейського. Професійно важливі якості працівника поліції. Зміст особистісної правосвідомості. Забезпечення фізичної безпеки правоохоронців при вирішенні оперативно-службових завдань. Психологічна безпека працівників поліції та методи її забезпечення. Система забезпечення особистої професійної безпеки поліцейських. Психологічна готовність поліцейських до професійної діяльності в екстремальних умовах. Класифікація екстремальних умов діяльності поліцейських. Специфіка діяльності поліцейських у нетипових умовах праці.

Тема №3. Психологічна специфіка діяльності психолога в ювенальній превенції.

Форми і напрямки роботи психолога ювенальної превенції. Заходи ювенальної превенції в діяльності органів публічної адміністрації. Протидія поширенню соціально-негативних явищ у молодіжному середовищі. Формалізовані та малоформалізовані методики в роботі ювенального психолога. Захист прав дитини як пріоритетний напрям роботи. Дитяча безпритульність: аналіз проблеми. Діагностика девіантної поведінки підлітків. Профілактика та корекція девіантної поведінки підлітків.

Тема № 4. Психотехнології у професійній діяльності поліції.

Психологічні аспекти рекрутингу в поліцію. Психологічні основи професійного спілкування поліцейських. Візуальна психодіагностика у професійній діяльності поліції. Юридична психолінгвістика у професійній діяльності поліції. Психологічний вплив у професійній діяльності поліції. Психологічний портрет та підходи до його складання. Психотехнології опанування професійним стресом у діяльності поліції. Психотехніки надання психологічної допомоги працівникам поліції. Психотехнології

самоменеджменту у професійній діяльності поліції. Сутність, основні принципи і технології діяльності поліції по зв'язкам з громадськістю.

Тема № 5. Психопрофілактика у професійній діяльності поліції.

Професійне здоров'я поліцейського та шляхи його збереження. Умови професійного здоров'я. Методики зняття втоми. Психопрофілактика професійного вигорання працівників поліції. Фактори ризику професійного вигорання. Практичні заходи щодо профілактики професійного вигорання. Психопрофілактика професійної деформації особистості поліцейського. Психопрофілактика девіантної поведінки працівників поліції.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр 1							
Тема № 1. Професійна діяльність поліції: психологічні ракурси.	18	2	-	4	-	12	залік
Тема № 2. Психологічна безпека професійної діяльності працівників поліції.	18	2	-	4	-	12	
Тема № 3. Психологічна специфіка діяльності психолога в ювенальній превенції..	18	2	-	4	-	12	
Тема № 4. Психотехнології у професійній діяльності поліції.	18	2	-	4	-	12	
Тема № 5. Психопрофілактика у професійній діяльності поліції.	18	2	-	4	-	12	
Всього за семестр № 1	90	10	-	20	-	60	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр 1							
Тема № 1. Професійна діяльність поліції: психологічні ракурси.	18	2	-	-	-	16	залік
Тема № 2. Психологічна безпека професійної діяльності працівників поліції.	18	-	-	1	-	17	
Тема № 3. Психологічна специфіка діяльності психолога в ювенальній превенції..	18	2	-	1	-	15	
Тема № 4. Психотехнології у професійній діяльності поліції.	18	-	-	1	-	17	
Тема № 5. Психопрофілактика у професійній діяльності поліції.	18	2	-	1	-	15	
Всього за семестр № 1	90	6	-	4	-	60	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни			Література:
Тема № 1. Професійна діяльність поліції: психологічні ракурси.			
	Підготувати відповіді на запитання:		1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
	1. Назвіть види діяльності, що здійснюються поліцією у відповідності до покладених на неї завдань.		
	2. Охарактеризуйте склад поліції.		
	3. Назвіть провідні види професійної діяльності поліцейського.		
	4. Визначте психологічні особливості професійної діяльності правоохоронця.		
	5. Назвіть якісні характеристики професійної діяльності правоохоронця.		
	6. Які є ознаки ефективності професійної діяльності поліцейського? Від чого вона залежить?		
	7. Охарактеризуйте психологічну структуру		

		<p>правоохоронної діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Назвіть основні психологічні особливості різних підструктур 9. професійної діяльності працівника поліції. 10. З чого складається професіограма поліцейського? 11. Чим, на вашу думку, має відрізнятися професійна мотивація поліцейського? 12. Якими є психологічні протипоказання для професійної діяльності поліцейського? <p>Підготувати реферативні повідомлення за обраною темою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові психологічного забезпечення поліціювання. 2. Історія та основні задачі психології професійної діяльності поліції 	
		Тема № 2. Психологічна безпека професійної діяльності працівників поліції.	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення понять «віктимологія» та «віктимність». 2. Надайте характеристику основних заходів, спрямованих на запобігання віктимності поліцейських, що застосовуються за кордоном. 3. Назвіть види віктимності та розкрийте значення кожного. 4. Надайте класифікацію типових віктимних особистісних якостей працівників при діях у критичних ситуаціях. 5. Назвіть типові небезпечні для життя і здоров'я (віктимологічні) ситуації у діяльності працівників поліції. <p>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікація у різних видах професійній діяльності 2. Взаємодія працівників , її психологічне забезпечення 3. Комунікативні здібності та засоби їх удосконалення 4. Взаєморозуміння в спілкуванні. 5. Принципи виходу з ситуацій ускладненої взаємодії. 6. Взаємодія людей: кооперація й конкуренція, конфлікт. 7. Норма, соціальний контроль, соціальна роль. 8. Гендерні особливості спілкування. 	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
		Тема № 3. Психологічна специфіка діяльності психолога в ювенальній превенції.	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «особиста професійна безпека працівників поліції» 2. Назвіть ситуації професійної діяльності, які можуть стати небезпечними для працівників поліції 3. Надайте характеристику системи забезпечення особистої професійної безпеки поліцейських 4. Визначте структуру підготовленості та готовності до забезпечення особистої безпеки працівників поліції 	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

		<p>5. Охарактеризуйте зарубіжний досвід підготовки поліцейських до забезпечення особистої професійної безпеки</p> <p>6. Розкрийте зміст поняття «установка на виживання»</p> <p>7. У чому полягає вплив схильності особистості до ризику на забезпечення особистої професійної безпеки поліцейських?</p> <p>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</p> <p>1. Екстремальний характер оперативно-службової діяльності поліцейських.</p> <p>2. Психологічна підготовка персоналу поліції.</p>	
		Тема № 4. Психотехнології у професійній діяльності поліції.	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <p>1. Охарактеризуйте особливості ділового спілкування та наведіть його ознаки.</p> <p>2. Розкрийте специфіку професійного спілкування поліцейських.</p> <p>3. Охарактеризуйте психологічні механізми та ефекти міжособистісної перцепції.</p> <p>4. Назвіть ознаки та прийоми активного слухання.</p> <p>5. Яку послідовність має структура висловлювання поліцейських при зверненні до громадян?</p> <p>6. Види питань та типові помилки при постановці запитань поліцейськими.</p> <p>7. Поясніть суть техніки контрольних питань.</p> <p>8. Які невербальні засоби спілкування Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.</p> <p>9. Назвіть ознаки брехні та нещирості.</p> <p>10. Опишіть характер комунікативних бар'єрів у спілкуванні та техніки їх подолання.</p> <p>11. Розтлумачте основні індикатори модальності людини.</p> <p>12. Назвіть та охарактеризуйте засоби встановлення психологічного контакту.</p> <p><i>Виконати практичне завдання:</i></p> <p>1. Проаналізуйте власні причини виникнення образи, гніву, страху та нюанси їхніх проявів під час комунікації.</p> <p>2. Проаналізуйте власний досвід з відмінностей вибору співрозмовників та кола спілкування у жінок та чоловіків.</p> <p>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</p> <p>1. Юридична психолінгвістика.</p> <p>2. Сучасні спеціальні комп'ютерні програми юридичної психолінгвістики.</p> <p>3. Методики, які використовуються у судових дослідженнях.</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
		Тема № 5. Психопрофілактика у професійній діяльності поліції.	
		<p>Підготувати відповіді на запитання:</p> <p>1. Охарактеризуйте особливості професійної діяльності</p>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

		<p>працівників поліції, що сприяють формуванню симптомів професійного вигорання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Дайте визначення поняттю психічного вигорання, розкрийте структуру синдрому психічного вигорання. 3. Визначте співвідношення таких понять, як стрес, вигорання, стан зниженої працездатності та стомлення. 4. У чому полягають помилкові підходи до розуміння вигорання? 5. Охарактеризуйте особистісні, ситуативні та професійні чинники, що збільшують ризик виникнення вигорання. 6. Розкрийте зміст фаз розвитку синдрому професійного вигорання. 7. Назвіть основні напрямки профілактики синдрому вигорання. 8. Розкрийте зміст організаційно-управлінських, групових, індивідуально-особистісних заходів з профілактики професійного вигорання. <p>Підготувати реферативні повідомлення за однією з наведених тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Погляди вчених на основні причини виникнення професійної деформації. 2. Основні чинники, які обумовлюють професійну деформацію працівника Національної поліції. 4. Основні напрямки змін особистості в процесі розвитку професійної деформації. 5. Основні показники професійної деформації працівника Національної поліції. 	
--	--	--	--

5. Індивідуальні завдання

8.1.1. Теми рефератів

Вимоги до написання рефератів:

Слово «реферат» походить від латинського «доповідати», «повідомляти». У «Словнику», слово реферат визначається як вид письмового повідомлення, виклад основних думок повідомлення, об'єднаних однією темою, їх систематизація, узагальнення й оцінка.

Тобто, в рефераті не повинні копіюватися слово в слово книги та статті, адже він не є конспектом. Виходячи з того, що реферат – це важлива систематизація інформації, в ньому не може бути тільки одне джерело, інакше це буде доповідь. І нарешті, реферат покликаний узагальнювати отриманий з джерел матеріал, а не оглядати самі книги, інакше це буде рецензія.

Метою написання реферату служить більш глибоке розуміння теми. Крім того, коли ми працюємо над рефератом, у нас виробляються навички організованості та цілеспрямованості, що корисно не тільки в навчанні.

- Обрану тему можна перефразовувати, звужити, розширити тощо.
- Окрім реферативного опису робота обов'язково(!!!) повинна містити виклад власних думок студента по обраній темі.
- Робота повинна мати логічну структуру (вступ, основну частину, висновки).
- При написанні основної частини, рекомендується відштовхуватися від визначень ключових понять теми. Наприклад, якщо вибрана тема «Виховання і самовиховання особистості», то ключовими тут будуть поняття «особистість», «виховання», «самовиховання».
- Використання не менше трьох літературних джерел серед яких повинні бути представлені не тільки підручники, але й наукові праці дослідницького характеру (статті, монографії);
- Обов'язкова наявність списку літератури;
- Обов'язкова наявність посилань (у квадратних дужках) на використані літературні джерела.
- У якості літературних джерел допускається використання статей або інших оригінальних наукових матеріалів, узятих з мережі Інтернет. Але не готові реферати, курсові, контрольні, тощо.
- Самостійність роботи – найголовніша обов'язкова вимога. Робота обов'язково проходить перевірку «на плагіат»; готові реферати, «викачані» з популярних студентських сайтів не приймаються.

Вимоги до оформлення письмової тематичної роботи:

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.
- Послідовність – логічна.
- Формат сторінок – А4.
- Шрифт та розмір – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – полуторний.
- Обсяг реферату: 10-20 стор.
- Поля: ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.
- Простий план – 3-4 розділи.
- Список джерел – 10-15 найменувань.
- Заголовки розділів пишуться – ВЕЛИКИМИ літерами.
- Заголовки підрозділів пишуться – Маленькими літерами (крім першої).

Теми рефератів:

1. Психологічні особливості різних видів правоохоронної діяльності.
2. Структурно-психологічний аналіз професійної діяльності співробітника поліції.
3. Психологічна характеристика особистості співробітника поліції.
4. Вимоги до професійно-психологічної підготовленості співробітника поліції.
5. Етичні засади і модель професійної діяльності психолога з особистим складом поліції.
6. Мотиви службової діяльності співробітників поліції: зміст, методи

вивчення, корекції і розвитку.

7. Цілепокладання в правоохоронній діяльності.
8. Психологічні аспекти зміцнення законності і підтримання дисципліни в діяльності поліції.
9. Психологія колективів співробітників поліції і їх діяльності.
10. Методи профілактики професійної деформації працівників поліції.
11. Основні функції психологічної служби в поліції і їх зміст.
12. Професійний відбір працівників поліції.
13. Побудова психологічного портрета співробітника поліції.
14. Робота кабінету психологічного розвантаження.

5.1.2. Теми курсових робіт немає

5.1.3. Теми наукових робіт немає

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій, практичних занять, а також самостійної та індивідуальної роботи. В процесі навчання використовуються наступні методи:

- лекції,
- інтерактивний метод,
- пояснювально-ілюстративний,
- метод наукового порівняння
- частково-пошуковий метод,
- метод виконання кейсу;
- дослідницький метод,
- метод проектів у формі індивідуальних/групових навчальних проектів,
- метод проблемного викладання.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Питання для підсумкового контролю (екзамен)

1. Предмет психології професійної діяльності.
2. Методи вивчення професійної діяльності.
3. Принципи забезпечення професійної діяльності.
4. Особливості професійної діяльності поліції.
5. Системи психологічного забезпечення професійної діяльності поліції.
6. Поняття та зміст структури особистості.
7. Професійно важливі якості працівника поліції.
8. Зміст особистісної правосвідомості.
9. Поняття правосвідомості.

10. Складові професійно-правової свідомості особистості.
 11. Поняття компетентностей та їх види.
 12. Професійна компетентність працівника поліції.
 13. Професійна самосвідомість поліцейських.
 14. Поняття психологічної та професійної культури.
 15. Психологічна культура працівника поліції.
 16. Зміст та структура психологічної безпеки.
 17. Забезпечення фізичної безпеки правоохоронців.
 18. Психологічна безпека працівників поліції.
 19. Методи забезпечення психологічної безпеки.
 20. Система забезпечення особистої професійної безпеки поліцейських.
 21. Поняття екстремальних умов.
 22. Психологічна готовність поліцейських до професійної діяльності в екстремальних умовах.
 23. Класифікація екстремальних умов діяльності поліцейських.
 24. Поняття та види нетипових (неспецифічних) умов діяльності поліції.
 25. Специфіка діяльності поліцейських у нетипових умовах праці.
 26. Форми і напрямки роботи психолога ювенальної превенції.
 27. Заходи ювенальної превенції.
 28. Протидія поширенню соціально-негативних явищ у молодіжному середовищі.
 29. Формалізовані та малоформалізовані методики в роботі ювенального психолога.
 30. Захист прав дитини: психолого-правовий аспект.
 31. Дитяча безпритульність: аналіз проблеми.
 32. Діагностика девіантної поведінки підлітків.
 33. Профілактика та корекція девіантної поведінки підлітків.
 34. Психологічні аспекти рекрутингу в поліцію.
 35. Психологічні основи професійного спілкування поліцейських.
 36. Візуальна психодіагностика у професійній діяльності поліції.
 37. Юридична психолінгвістика у професійній діяльності поліції.
 38. Психологічний вплив у професійній діяльності поліції.
 39. Психологічний портрет та підходи до його складання.
 40. Психотехнології опанування професійним стресом у діяльності поліції.
 41. Психотехніки надання психологічної допомоги працівникам поліції.
 42. Психотехнології самоменеджменту у професійній діяльності поліції.
 43. Професійне здоров'я поліцейського та шляхи його збереження.
 44. Умови професійного здоров'я.
 45. Методики зняття втоми.
 46. Психопрофілактика професійного вигорання працівників поліції.
 47. Фактори ризику професійного вигорання.
 48. Практичні заходи щодо профілактики професійного вигорання.
 49. Психопрофілактика професійної деформації особистості поліцейського.
 50. Психопрофілактика девіантної поведінки працівників поліції.
- 8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів**

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного підсумкового контролю.

Поточний контроль передбачає накопичення балів до індивідуального рейтингу здобувача за відповідним навчальним курсом. Максимальна кількість балів, які здобувач може накопичити за результатами поточного контролю – 50.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- якості та активності роботи здобувача на лекційних заняттях;
- якості та активності роботи здобувача на семінарських та/або практичних заняттях;
- якості виконання завдань у межах самостійної роботи.

При визначенні поточної успішності здобувачів враховуються якість видів робіт, виконуваних ними: під час аудиторних заняттях; в межах самостійної роботи; як індивідуальних завдань; під час контрольних робіт. Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Окрім того, враховується ініціативність та активність здобувачів, що вони проявляють під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту або заліку. Максимальна кількість балів, отриманих на іспиті або заліку – 50.

Для обліку сукупного результату підсумкового контролю використовується загальна кількість балів, отриманих здобувачем за результатами поточного контролю (протягом семестру), до якої додається кількість балів, отриманих за результатами іспиту або заліку.

Результати підсумкового контролю відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** У разі, якщо здобувач не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Див. нормативний документ «Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті» URL: http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf).

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Види робіт	Кількість видів робіт		Максимум балів за 1 вид роботи		Разом	
	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
Робота на лекційному занятті	5	3	2	5	10	15
Робота практичному занятті	10	2	3	15	30	30
Індивідуальне завдання	1	1	10	5	10	5
Експериментальне тестування	1	1	50	50	50	50
Разом:					100	

ПРИНЦИП НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт (ден./заоч.)	Критерії оцінювання
Робота на лекційному занятті	2/4-5	Всі лекції з даного курсу мають проблемно-дискусійний характер, отже максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які постійно включені у дискусію.
	1/1-3	Мінімальну оцінку отримують здобувачі, які не беруть участі у дискусії, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи.
	0/0	Здобувач не отримує оцінку, якщо не проявляє активності на занятті або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності.
Робота на практичному занятті	3/12-15	Робота на практичному занятті оцінюється, виходячи з того, чи проводив здобувач самостійну роботу для підготовки до цього заняття (опрацювання наукових та інших інформаційних джерел для підготовки повідомлень, групових проєктів тощо), з урахуванням якості виконаної роботи. Максимальну кількість балів здобувач отримує, якщо вільно оперує інформацією з декількох наукових та/або інформаційних джерел за відповідною темою навчального курсу та якісно презентує свої наукові/інформаційні здобутки у вигляді повідомлення, бере активну участь у дискусіях на занятті, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, бере активну участь у виконанні ситуативних завдань та розв'язанні проблемних ситуацій.
	3-2/6-11	Здобувач отримує середню кількість балів, якщо оперує інформацією з декількох інформаційних джерел за відповідною темою курсу, під час заняття проявляє високу активність, бере участь

		у дискусіях, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання, бере участь у виконанні ситуативних завдань, розв'язанні проблемних ситуацій.
	1/1-5	Здобувач отримує мінімальну кількість балів, якщо не проявляє високої активності під час заняття, втім демонструє уважність і не відволікався від ходу заняття на сторонні справи.
	0/0	Здобувач не отримує бали, якщо не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності.
Індивідуальне завдання	8-10/5	Індивідуальне завдання передбачає виконання здобувачем письмової роботи за обраною темою, яка має науковий характер і ґрунтується на аналізі інформації не менш ніж з трьох наукових джерел. Максимальну кількість балів отримують здобувачі, які демонструють належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями, виявляють аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	4-7/3-4	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-3/1-2	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені. Роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження.
	0/0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Залікове тестування	1-50	50 тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені
94-96			

90-93			програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
85-89	Добре («зараховано»)	В	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією-двома значними помилками.
80-84			
75 – 79		С	« Добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не носять істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	« Достатньо » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	« Умовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, потрібні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєний, потрібні практичні навички роботи несформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Євдокімова, О. О. Психодіагностичні матеріали в допомогу психологу поліції: [метод. посіб.] : Ч. 1 / О. О. Євдокімова, Н. А. Кобилко. – Харків :

- Факт, 2023. 136 с. <https://dspace.univd.edu.ua/items/8d036828-0813-4e21-96f4-51fbb205d466>
2. Психологія у професійній діяльності поліції: навч. посіб./ [О.О. Євдокімова, І.В. Жданова, Д.В. Швець та ін.]; за заг. ред. В.В. Сокурєнко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с. <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5870>
 3. Клименко І.В. Теорія і практика психологічного забезпечення професійної підготовки поліцейських: автореф. дис. ... докт. психол. наук: 19.00.06. Харків, 2019. 50 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9ca7e9b3-8a21-4741-9d6d-1153d006ed90/content>
 4. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Д. В. Швеця ; [Д. В. Швець, О. М. Бандурка, О. І. Федоренко та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 284 с. <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d46b32f2-0308-4811-978d-12994f309521/content>
 5. Мухіна Г. В. Юридична психологія : навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна; за заг. ред. В. М. Бесчастного. Київ: ВД «Дакор», 2019. 236 с. [https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/616103/mod_resource/content/1/Jurydychna%20Psychologija%20\(1\).pdf](https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/616103/mod_resource/content/1/Jurydychna%20Psychologija%20(1).pdf)
 6. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
 7. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19#Text>
 8. Швець, Д. В. Психологічні та правові засади формування особистості поліцейського в Україні: монографія / Д. В. Швець, МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 518 с. <https://dspace.univd.edu.ua/items/0c277c4c-1abc-43d5-88c1-4e1d26502a13>

Допоміжна:

9. Пам'ятка працівника Національної поліції України: інформаційно-довідкові матеріали з питань професійного спілкування поліцейських / [уклад.: Клименко І.В., Швець Д.В., Євдокімова О.О., Посохова Я.С.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 52 с. <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5266>
10. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Адверта, 2017. 107 с. https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/464/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%

[BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%B7_%D0%9A%D0%9A%D0%9F%D0%9D%D0%9F_9%2C11.pdf](https://dpspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7e08ad95-1248-47df-a595-01cc24c7afaf/content)

11. Перша психологічна допомога в гострих стресових ситуаціях: навч.-практич. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.А. Моргунов ; [О. І. Федоренко та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 84 с.
<https://dpspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7e08ad95-1248-47df-a595-01cc24c7afaf/content>
12. Логачев М. Г. Правові та психологічні аспекти застосування поліцією вогнепальної зброї: навч. посіб. / М. Г. Логачев; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2018. 232 с.
<https://dpspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4b502c37-cdc8-4c3e-a812-6bd06977545c/content>
13. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2010. 336 с. https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/50_1-uridichna_psihologiya-Bocheluk.pdf
14. Методичні рекомендації для працівників ювенальної превенції з питань запобігання та профілактики небезпечних розваг дітей, пов'язаних із використанням мережі Інтернет / [уклад.: О. О. Євдокімова, В. В. Чумак, Ю. В. Александров та інш.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. 52 с.
<https://dpspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dda2ebe5-d7c3-45ce-a11b-e2e70d87b8ca/content>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

15. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
16. Пошукова система Springer <https://link.springer.com/>
17. Пошукова система Scirus <https://www.elsevier.com/>
18. Пошукова система Google books <https://books.google.com/>
19. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
20. Пошукова система DOAB <https://www.doabooks.org/>
21. Пошукова система SpringerOpen <https://www.springeropen.com/>
22. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
23. Електронна бібліотека Наукова періодика України <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>